

Landbruk og matdepartementet

Bodø, 30.3.2022

Innspill til utredning om Bionova

NCE Aquaculture takker for anledningen til å gi innspill til utredning om Bionova, til Landbruks- og matdepartementet som leder arbeidet med utredning av Bionova, i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og Finansdepartementet.

Bionova skal bidra til innovasjon og verdiskaping innen bioøkonomien knyttet til jordbruk, skogbruk og havbruk.

Tilgang til bærekraftige fôringredienser er en blågrønn utfordring og trenger satsning

Bærekraftig utvikling reflekterer de tre dimensjonene: Sosialt – Miljømessig – Økonomisk. Den norske havbruksnæringen scorer høyt på sosial og økonomisk bærekraft og produksjon av laks har et lavt miljømessig fotavtrykk sammenlignet med annen matproduksjon. Det største klimaavtrykket til norsk oppdrettslaks er i dag knyttet til import av råvarer til fôret.

I fjor ble det brukt om lag 1.8 millioner tonn fiskefôr i norsk havbruksnæring og vi importerte 95 prosent av ingrediensene. Til landdyr importerte vi om lag 80 prosent av proteinet til fôr.

Norge har en nasjonal ambisjon om vekst i oppdrettsproduksjonen mot 5 millioner tonn i 2050, det vil kreve tilgang på opp mot 6 millioner tonn tørt fôr. Dersom veksten ikke skal dekkes gjennom økt import av soya, vil ca. 75 prosent av proteinet måtte fremstilles fra andre råvarer og gjennom andre industrielle prosesser enn de vi har i dag. For å realisere en større selvforsyningsgrad kreves et stort løft innen kommersialisering.

Sjømatnæringen har store forventninger knyttet til opprettelsen av Bionova. Det følger av Hurdalsplattformen at regjeringen vil:

«Stimulere til økt bærekraft gjennom et eget program for produksjon av bærekraftig fôr basert på norske ressurser, sette mål om at alt fôr til havbruksnæringen skal være fra bærekraftige kilder innen 2030, og legge til rette for bruk av karbon (CCU) innen fôrproduksjon».

NCE Aquaculture vil gi følgende innspill til Bionova:

- Hvilke kjerneoppgaver bør Bionova ha?

Slik som ENOVA har vært et viktig og vellykket verktøy for Norges energiomstilling. Er det et stort behov for virkemiddel som stimulerer til produksjon av fôringredienser.

Over hele verden er det økt FoU-aktivitet på slike ingredienser med sikte på å finne nye proteinråvarer og alternative kilder til essensielle omega-3-fettsyrer til landbruks- og havbruksnæringen.

De nyeste teknologiene inkluderer mikrobielle og insektbaserte kilder til protein og oljer. Algeolje, som er høy på EPA og DHA, og protein fra insekter som bruker avfallsstrømmer er alt kommersielt tilgjengelig.

I dag er vi kommet langt i forskningen på nye kilder til protein og fett, men kommersialiseringsprosessen er ikke påbegynt. Langsiktig risikoavlastning og risikokapital gjennom Bionova, vil bidra til industrialisering i denne delen av verdikjeden.

- Hvilke utfordringer løses ikke ved dagens virkemidler?

I dag kan ikke grønne-karbonutnyttelses prosjektet søkes i det norske eller europeiske virkemiddelapparatet. Det er en hemsko for utvikling av råvarer og ingredienser som kan utnytte karbon. Bioøkonomien favner både landbruk og marin næring, og symbiosen i å kunne utnytte sidestrømmer mellom disse to næringene. Det er viktig at Bionova har en satsning også på de blå næringene.

- Hvordan kan Bionova organiseres for best mulig målretting av innsats og størst mulig brukervennlighet og kostnadseffektivitet?

Nord-Norge står i dag for om lag 60 prosent av den norske sjømatproduksjonen når både havbruk og fangst inkluderes. 80 prosent av våre havområder ligger nord for polarsirkelen. Ifølge FAO og WHO skal økning av matproduksjonen til en stadig voksende verdensbefolkning skje i havet og gjennom akvakultur. Nord Universitet har blågrønn innovasjon, forskning og utvikling som en hovedsatsning. Lokalisering av Bionova i Nord Norge bør utredes.

Med vennlig hilsen

Malin Johansen
Daglig leder
NCE Aquaculture